

Mervärdesbeskattning

När verksamheten fortsätter efter generationsväxlingen så behöver inte säljarna betala mervärdesskatt vid försäljningen. Det är endast om säljarna tar ut maskiner eller redskap för privat bruk som mervärdesskatt ska betalas.

Överlåtelseskatt

Vid köp av fastigheter ska köparen betala 4 % i överlåtelseskatt. Om köparen beviljas räntestödslån för finansiering av köpet så behöver man oftast inte betala överlåtelseskatt.

Startstöd och räntestödslån

Det kommer att komma nya regler för startstödet och räntestödslånet från och med 2023. I skrivandets stund är dessa inte kända.

Pensionsalternativ

Överlåtarna av gården måste få sin inkomst tryggad samt boendet ordnat, ifall de har varit heltidsjordbrukare och bott på gården. Pensionsåldern har stigit och de som är födda år 1958 kan gå i ålderspension månaden efter att de fyllt 64 år. Ålderspensionsgränsen stiger med 3 månader per årsklass fram till de som är födda år 1962. Deras pensionsålder är 65 år och den pensionsåldern gäller även för de som är födda 1963 och 1964. Det är ännu inte beslutat om pensionsåldern för de som är födda 1965 och senare.

Det finns även möjlighet att lyfta partiell förtida ålderspension om man har fyllt 61 år (62 år för de som är födda 1964 och senare). Man kan välja om man lyfter 25 % eller 50 % av sin intjänade pension. Eftersom man lyfter

pensionen i förtid så minskas den på ett bestående sätt (0,4%/mån som man lyfter den före sin pensionsålder). Man kan arbeta obegränsat fast man lyfter en partiell förtida ålderspension och man tjänar fortsättningsvis i pension ifall man arbetar.

Om hälsan är svag kan även invalidpension eller arbetslivspension vara ett alternativ.

Värdering av gårdsbruksegendom

Värderingsgrunderna fastställs av skattestyrelsen. För att få hjälp med värderingen kan du t.ex. vända dig till de regionala sällskapens ekonomirådgivare. I praktiken gör rådgivaren upp en värdering på basis av handlingarna i listan till höger. Värderingen fastställs av Skatteverket när beslutet på ansökan om förhandsavgörande kommer.

Riktlinjer för effektiv marknadsföring

Annika Söderholm-Emas, Greppa Marknaden-projektledare Svenska lantbrukssällskapens förbund

Vid planering av marknadsföring för ett företag eller en verksamhet är det bra att ta i beaktande vad som ska säljas och vilket budskap som ska förmedlas. Det lönar sig att fundera på om hela eller delar av marknadsföringen kan utföras av företagaren eller om ett marknadsföringsföretag behöver anlitas för uppgiften. Budgeten och företagarens egna tidsramar påverkar beslutet.

Företagets namn och en logo som är i linje med företagets verksamhet är två saker som är bra att ha synliga och kan användas på många ställen. Men innan användning av dessa bör man kontrollera att de inte redan är i användning av något annat företag. Genom att registrera varumärket vid patent- och registerstyrelsen (PRH) får företaget ensamrätt till det, om detta finns det mer att läsa på deras webbsidor.

Logon och/eller företagsnamnet kan synas på nätsidan, sociala medier, på försäljningsstället och även i personalens och företagarens egen arbetskläder. Företagsbilen och eventuella arbetsfordon lönar sig även att ha tejpade med företagets namn och logo. Använd dem även i signaturen i e-posten, tillsammans med nätsidans adress, kontaktuppgifter samt på sociala medier. Använd även logon på kvitton, kassar, lådor, allt som kunden kan tänkas bära med sig. Då syns företaget även då kunden går

hem med företagets varor i sin kasse.

Vad hjälper kunden att hitta service och produkter i butiken? Till exempel enhetliga arbetskläder för personalen gör att de syns bättre och urskiljer sig ur mängden. Är prissättningen tydlig i butiken för varje produkt? Är eventuella nedsatta priser

tydligt markerade för vilka produkter det gäller? Även för företagare som gör uppdrag på olika arbetsplatser är synligheten viktig. Företagsbilen eller arbetsmaskinen med tejpningar och arbetstagarna/företagaren iklädd arbetskläder med företagets kännetecken väcker uppmärksamhet och berättar om företaget.

Via e-tjänsten Hyrrä kan man ansöka bl.a. om de investerings- och startstöd som är avsedda för gårdar.

